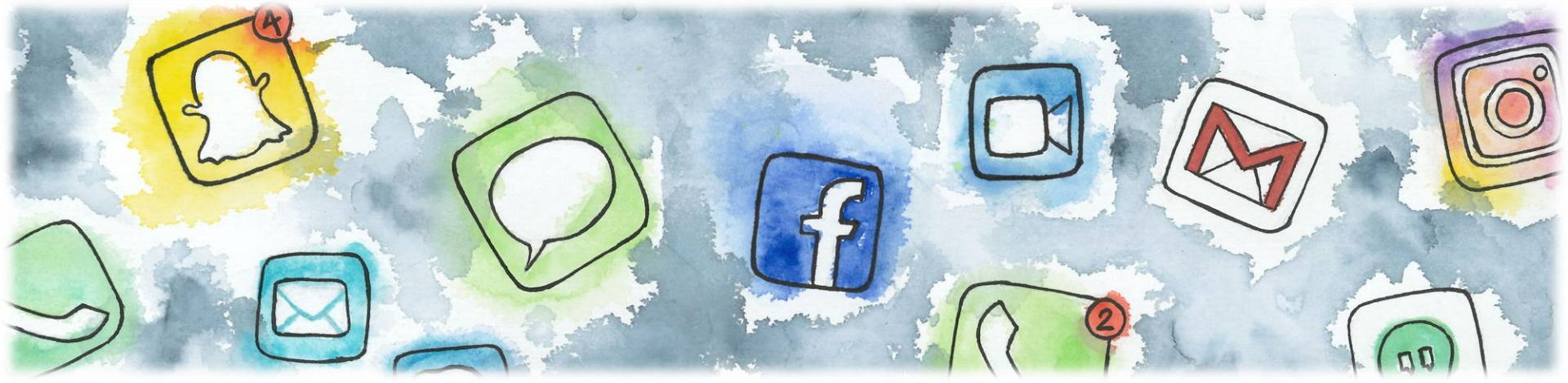

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Hur löser vi fjärrkommunikation för personer med kommunikativa och kognitiva svårigheter?

Margret Buchholz
Specialistarbetsterapeut och
doktorand vid Sahlgrenska Akademin,
Göteborgs Universitet

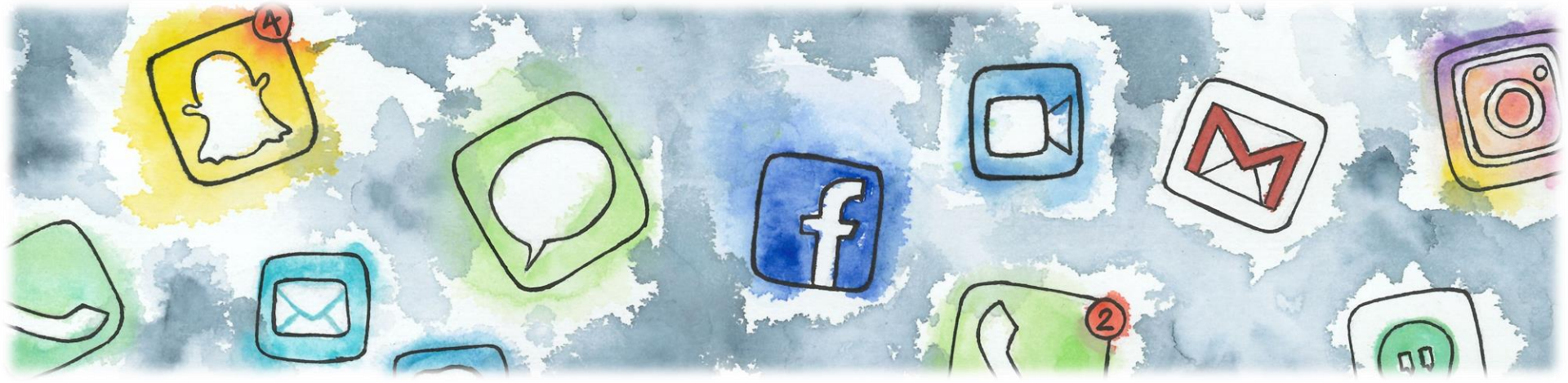

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Baserat på forskning från doktorandprojektet:

LET'S STAY IN TOUCH!

**Remote communication for people with
communicative and cognitive disabilities**

Vad är fjärrkommunikation?

- Alla sätt som vi använder för att kommunicera med någon som vi inte är i samma rum som.
- Till exempel att ringa, skicka brev, sms och e-post, individuell eller gruppchatt, olika meddelande-funktioner såsom Messenger och Hangouts eller videosamtal.

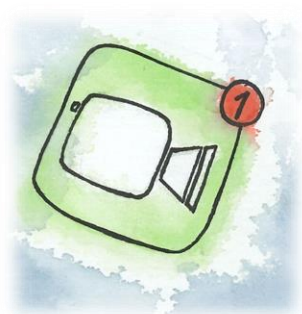

Övergripande syfte och målgrupp

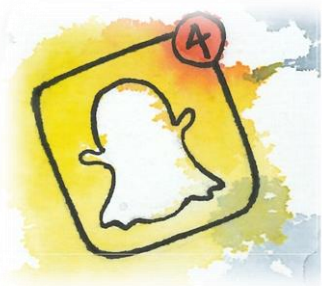
Att utforska användning av och önskemål kring fjärrkommunikation hos personer med en kombination av kommunikativa och kognitiva svårigheter i förhållande till självbestämmande och delaktighet.

Inbegriper personer som har svårt att tala och svårt att läsa och skriva.

Avhandlingen bygger på följande studier:

- I. Buchholz M, Mattsson Müller I, Ferm U. Text messaging with pictures and speech synthesis for adolescents and adults with cognitive and communicative disabilities – professionals' views about user satisfaction and participation. *Technology and Disability* 2013; 25: 87-98.
- II. Buchholz M, Ferm U, Holmgren K. “That is how I speak nowadays” – experiences of remote communication among persons with communicative and cognitive disabilities. *Disability and Rehabilitation* 2018; 40:12 1468-79.
- III. Buchholz M, Ferm U, Holmgren K. Support persons' views on remote communication and social media for people with communicative and cognitive disabilities. Accepted for publication in *Disability and Rehabilitation*.
- IV. Buchholz M, Holmgren K, Ferm U. Making technology assistive: Support persons' views about remote communication for people with communicative and cognitive disabilities. In manuscript.

Studie 1: Intervjuer med förskrivare i SMS-projekt

Att kunna använda fjärrkommunikation påverkar:

- Självbestämmande och självständighet i vardagen
- Delaktighet i samhället
- Att kunna vara som andra
- Utformning av produkterna viktigt för att kunna använda dem men också för att känna sig som andra.

"Han känner att han har en trygghet i att skicka sms till sin dotter eller barnen eller till oss också bara att säga att "jag är sjuk" eller "kom hit".

Studie 2: Intervjuer med personerna själva

- Fjärrkommunikation viktigt för självbestämmande och delaktighet
- Har inte det man behöver trots att lösningar finns, vilket innebär begränsningar möjlighet att fjärrkommunicera
- Mycket ansvar ligger på personen själv
- Svårt att veta vad som finns och vad man behöver om man aldrig provat.

Person: "Jag hör bra om det är talsyntes. Men om det är ord och bokstäver så fungerar det sämre."

Intervjuaren: Har du talsyntes på din dator?

Person: "Nä inte så."

Studie 3 och 4: Fokusgrupper med stödpersoner

- Syftet var att undersöka hur stödpersoner ser på fjärrkommunikation, både möjligheter och hinder.
- Stödpersonerna var familjemedlemmar, vänner, partners, som stöttar personer målgruppen i deras vardag.
- 21 personer fördelade i 5 fokusgrupper deltog.

Studie 3: Resultat

- Fjärrkommunikation är viktigt för säkerhet; det är nödvändigt att kunna kalla på hjälp självständigt.
- För att personerna ska få sina kommunikativa rättigheter tillgodosedda måste vi prova ut och tillhandahålla/rekommendera teknik för fjärrkommunikation som en del i vardagskommunikationen.
- Det behövs mer stöd och utbildning till personal. Användarna själva behöver kontinuerligt stöd genom livet.
- Stödpersoner hamnar i etiska dilemman kring säkerhet på nätet. De behöver riktlinjer och stöd.

”Men en sjukgymnast finns ju, som är bra på muskler. Och så kan det finnas en IT-gymnast. Jag menar, jag tycker inte det är konstigt. Jag tycker- man får helt enkelt skapa en helt ny yrkesroll.”

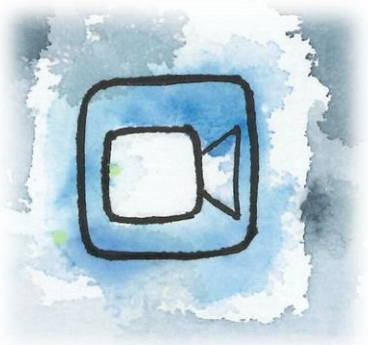

Studie 4: resultat

Studien hade ett teknikfokus med tre huvudteman:

- Standardteknik
- Hjälpmedelsteknik
- Kombination av standardteknik och hjälpmedelsteknik

Innehåller en detaljerad lista med förslag på teknikutveckling

Standardteknik

- Bra med teknikutveckling, men problem med olika plattformar som inte fungerar tillsammans.
- Svårskött, finns både för- och nackdelar med alla individuella inställningar.
- Svårskött kognitivt – svårt att orientera sig, pop-ups, uppdateringar, hamnar någon annanstans, till och med svårt att ringa med telefonen. On-line-aktiviteter som tex bokningar, bank etc behöver vara mera lättskött.

"A: Samtidigt kan man ju inte Face-tima med en någon som inte har iPad

B: Nej

A: Eller kör Android, då är det kört"

- Videosamtal är en stor möjlighet för många och anses lättskött. För- och nackdelar vid AKK.
- Fördelar och nackdelar med "här och nu" och "fördröjd" kommunikation.
- Att ha råd med teknik, uppkoppling m.m.

"...Att facetimea för min dotter har ju inget tal alls, men hon kan ju nicka. Och bara att kunna göra det utan att ha någon yttre påverkan och se ansiktsuttryck och såna saker, det betyder ganska mycket. Så det är en jättestor sak, att man kan prata så."

Hjälpmedelsteknik

- Långsam utveckling, saker försvinner från marknaden.
- Behöver vara smidigare att växla mellan symboler och text eller båda.
- Behöver fungera bättre med alternativa styrsätt.
- Snabbare kommunikation behövs.

”En del är så komplicerade så man behöver en hjälpmedelstekniker eller en logoped för att sätta i ordning miljön och sätta upp de här grejerna”

Kombination av standardteknik och hjälpmedelsteknik

- Mera individuella anpassningar av tekniken. Möjligheterna behöver finnas i standardteknik.
- AKK-systemen måste samarbeta med fjärrkommunikation. De ska gå att koppla ihop.
- Kunna lägga in symboler på samma sätt som emojis till exempel.

”Han skriver rätt mycket ibland, han skriver ju både berättelser och musiktexter och annat sånt, men för att de ska komma ut så i princip så behöver han skriva ut dem till en PDF och sen försöka få in dem i ett mail eller en bilaga eller nåt...”

Hur kan vi möjliggöra fjärrkommunikation?

- Se till att människor med funktionsnedsättning får tillgång till nödvändig teknik och abonnemang.
- Se till att det finns förskrivare och personal som har kompetens och kan stötta personerna kontinuerligt.
- Utveckla hjälpmedelsteknik till att inbegripa fjärrkommunikation.
- Göra standardteknik mer tillgänglig för fler.
- Alla som vistas hemma och ute på egen hand måste kunna kalla på hjälp!

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

TANKAR ELLER FRÅGOR?

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

TACK FÖR ATT NI LYSSNAT!

Kontakt: www.dart-gbg.org
margret.buchholz@vgregion.se

